

Agendapunt: 5.1

Meppel, 21 maart 2023

Aan de Gemeenteraad.

Vertrouwelijkheid:
Openbaar

Raadsvoorstel nr.
1734364

Onderwerp:

Financieel actieplan collegeprogramma 2022-2026.

Voorgesteld besluit

Het financieel actieplan met daarin opgenomen 12 actiepunten vast te stellen.

Inleiding

Al jaren is de financiële positie van Meppel zorgelijk. De reservepositie is zwak en het eigen vermogen heeft niet de omvang om grotere tegenvallers op te vangen.

Het financiële toekomstperspectief van Meppel moet beter; er zullen acties moeten komen om de financiële positie duurzaam gezond te krijgen en te houden. In het collegeprogramma 2022-2026 'Werk in Uitvoering' wordt ruim aandacht gevraagd voor de financiën van de gemeente. Gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie nemen in deze collegeperiode de verantwoordelijkheid om te werken aan een verbeterde, duurzaam gezonde financiële positie van Meppel.

Op dit moment doet zich de kans voor om de financiële positie van de gemeente Meppel te verbeteren. Door de stappen in het financieel actieplan uit te voeren en daarbij incidentele financiële meevallers verstandig in te zetten, kan er op korte termijn een aanzienlijke verbetering plaatsvinden. Hiervoor is het financieel actieplan de eerste aanzet. Tegelijkertijd is het nodig om te blijven investeren in de toekomst van de gemeente en te blijven investeren in onze publieke voorzieningen. Het financieel actieplan geeft daarmee enkel de financiële kaders aan. En geeft daarmee richting waarbinnen financieel verantwoorde investeringen mogen plaatsvinden. Hiermee ziet het actieplan niet toe op politieke maatschappelijke afwegingen en kaders die uw raad in separate voorstellen afweegt.

Het voorliggend financieel actieplan met daarin opgenomen 12 actiepunten, rust op drie uitgangspunten: weerbaarheid, stabiliteit en flexibiliteit.

Weerbaarheid

Het eerste uitgangspunt weerbaarheid gaat over de vraag of er voldoende buffers zijn zowel structureel als incidenteel, om de geïnterpreteerde risico's en/of andere voorziene tegenvallers op te vangen. Als ijkpunten worden hiervoor de weerstandratio, de reserves en de solvabiliteitsratio gebruikt.

Stabiliteit

Op basis van wettelijke voorschriften moet de begroting structureel in evenwicht zijn. Hiermee wordt stabiliteit verkregen. Structurele lasten moeten gedekt worden door structurele baten. Als ijkpunt wordt het structurele begrotingssaldo gehanteerd.

Flexibiliteit

De centrale vraag bij het derde uitgangspunt is: hoe flexibel is de begroting? Met andere woorden: in welke mate liggen lasten en baten vast? De ijkpunten bij dit

uitgangspunt zijn: belastingen (lastendruk, onbenutte belastingcapaciteit) en schuld (kapitaallasten).

Door navolging van de 12 actiepunten zoals opgenomen in het financieel actieplan, wordt de reservepositie verstevigd, de schuldpositie beheersbaar en wordt een structureel begrotingsevenwicht gecreëerd. Er is voldoende aandacht voor risico's en ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen. Zo wordt de begroting flexibeler en zal Meppel weer beter in staat zijn tegenvallers op te vangen en nieuwe prioriteiten te bekostigen.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Verbeteren van de financiële positie van Meppel.

Argumenten

1.1. Acties zijn nodig om de financiële positie van Meppel te verbeteren.

In dit actieplan bouwt Meppel de komende jaren aan een solide financiële positie. Het is opgebouwd aan de hand van vier pijlers die bijdragen aan een (duurzaam) financieel gezond Meppel:

1. voldoende aandacht en buffers voor risico's
2. een goede reservepositie
3. een stabiele schuldpositie
4. structureel begrotingsevenwicht.

1.2 De raad stelt het financieel actieplan vast.

Met de vaststelling van het actieplan is een eerste stap gezet om te komen tot een verbetering van de financiële positie van Meppel.

Kanttekeningen

Het niet opvolgen van acties om de financiële positie te verbeteren kan er toe leiden dat Meppel in de toekomst de begroting en de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht krijgt. Meppel komt dan onder preventief toezicht te staan van de provinciaal toezichthouder. Heeft een gemeente over lange tijd grote financiële tekorten op de begroting dan kan extra geld uit het gemeentefonds worden aangevraagd. Maar dat gaat eerst gepaard met forse belastingverhogingen voor de inwoners. En de financiële zelfstandigheid levert Meppel dan "grotendeels" in en krijgt een zogenoemde artikel 12-status.

Als we de komende jaren extra willen investeren dan moet de extra jaarlijkse lasten die daaruit voortvloeien (rente en afschrijving en onderhoud etc.) binnen de bestaande (meerjaren)begroting nog wel financiële ruimte worden gevonden. Daar komt bij dat het gevolg van de ambities en plannen uit het coalitieakkoord wel ten koste gaan van een flexibele begroting waarbinnen we nog mogelijkheden zouden hebben om keuzes te maken.

Alhoewel Meppel de afgelopen jaren een positief resultaat boekte bij de jaarrekening, was dit vooral toe te schrijven aan eenmalige meevallers. Ook in 2023 hebben we een positief resultaat door een incidentele meevaller. Dit voordeel is zeer bruikbaar om direct de reservepositie te versterken. Anders zou de opgave om de reserves te versterken nog veel lastiger zijn.

Integrale afstemming

Directieteam; teammanagers.

Financiën

Zie bijgevoegd actieplan.

Effecten overige programma's

Zie bijgevoegd actieplan.

Communicatie

Op woensdag 19 april nemen we de leden van de auditcommissie via een technische bijeenkomst mee in dit actieplan.

Uitvoering

Met dit financiële kader geven we richting aan welke financiële ruimte er wél en niet is. Bij de komende perspectiefnota's en begrotingen wordt dit financiële kader gehanteerd bij het maken van keuzes. Dit financieel actieplan zal de komende periode ook ingebed worden in de Planning & Control cyclus. Daarbij gaan we actief sturen op de doelstelling en uitgangspunten.

Effecten op pijlers duurzaamheid

Zie bijgevoegd actieplan.

Bijlagen

Financieel actieplan.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Kastelein

R.T.A. Korteland

b/a

